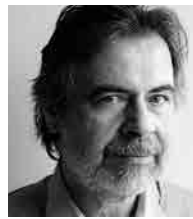

KUNST PÅ ONSDAG:

Klassekampen anmelder aktuelle utstillinger hver onsdag gjennom hele året. Våre anmeldere kan kontaktes på kunst@klassekampen.no

Hver måned byr vi i tillegg på essays, intervjuer og nyheter fra Kunst-Norge.

Tips til våre kunstsider kan rettes til Sara Hegna Hammer: sarah@klassekampen.no

Øivind Storm Bjerke
Professor i kunsthistorie og kunstkritiker

Tommy Olsson
Kunstner og kunstkritiker

Line Ulekleiv
Kunsthistoriker og kunstkritiker

Kåre Bulie
journalist og kunst- og litteraturkritiker

Kiyoshi Yamamoto skaper en forventning om drikking og dansing i

I tilfelle dårlig vær

Tommy Olsson
KUNST

«My Hair Loves BAD Weather»

Av Kiyoshi Yamamoto, med Fernanda Branco, Deise Nunes, Luanda Carneiro Jacoel og Karmaklubb. Trøndelag senter for samtidskunst, Trondheim. Står til 13. juni.

ANMELDELSE

Tekstiler, videoarbeider, gress, hår, drikkeglass og ... ananas?

Det er, som jeg bestandig har sagt og visst, men forstått betydningen av mer underveis, faktisk ganske viktig å være fin på håret. Så vet jeg ikke helt hvordan man gjør det – på det fjerde tiåret pendler jeg mellom «nådeløs skinhead» og «gæren professor» hva gjelder det som vokser ut av hodet mitt – men jeg vet i det minste hva det betyr. Og av grunner vi kan la ligg, at det betyr mer for noen.

Kiyoshi Yamamoto kjenner jeg i første rekke som en tekstilkunstner, og som mange tekstilkunstnere i hans generasjon er tekstilet i første rekke å forstå som et utgangspunkt for en mer omfattende bevegelse og mediumspesifikk krysspolinering. Det ville vært like riktig, eller like feil, å kalle ham performancekunstner.

For å gi et lite hint: Denne utstillingen er stappfull ikke bare av tekstil, men videoarbeider, objekter, gress, en drøss andre kunstnere, glassarbeider(!) og selvsagt hår: Lange fletter som ligger strødd utover. Det ville på en måte vært rart hvis det ikke foregikk en performance eller

to i forbindelse med åpningen (og det gjorde det jo), og selvsagt vil det – hvis den store koronaguden i styremaktens bakhode så ønsker – ende med fest og dans når vi nærmer oss slutten av utstillingsperioden.

Dette er også et aspekt det ikke lar seg gjøre å styre helt unna: Det ligger en forventning om drikking og dansing i lokalene. Forelskelse og framtid. Eller, et håp om å få disse beskjedne ønskene innvilget. Et håp som fortsetter videre ut på gata, sprer seg gjennom byen, fylket, landet og verdensdelen før det blir en del av noe enda større.

Bare et enkelt grep som å avgrense lokalene i to deler med svære tekstiler er nok til å etablere følelsen av å være fortaft i en labyrint – og det er man jo ikke. Seriøst. Det er ikke vanskelig å finne veien ut eller noe. Det labyrintiske er heller etablert med midlene som er tatt i bruk på den ene og den andre siden av denne avgrensingen. Fra gata ser du bare en enkel seng. Et sted å legge seg ned for å hvile den overanstrengte kunstkritikerryggen (selv om jeg ikke gjør det).

På den andre siden er denne kontemplative stoffligheten skiftet ut med noe langt mer støyete; et organisert kaos av stemmer og meldinger fra videoskjermene, ansamlinger av naturmaterialer og, altså, arbeider i glass. Brukskunst, stort sett, drikkeglass og tallerkener. Pyntelig arrangert som i en hvilken som helst designbutikk, og dekorert med noen ananas. Strategisk plassert akkurat der hvor man går forbi skillet i rommet.

Det er ikke særlig ofte man snubler over den slags i jobben min. Du kan si mye om nålevende kunstners evner, eller mangel på disse, til å gi seg i kast med hånd-

«For å gjøre hjemmeleksa mi skikkelig researcher jeg ananas i mangfoldige timer»

verksbasert praksis og ellers fremmede materialer, men glassdesignere blir de sjelden. Da har de i tilfelle blitt spurt og fått godt betalt, som oftest med en underliggende agenda om å få solgt glassarbeidene dyrt. Det

skulle være unødvendig å si, men dette skjer i første rekke med kunstnere som faller inn under merkelappen «kjendiser», og som i neste runde lanserer sin egen rødvin.

Det er liten grunn til å tro at et maskineri av den typen ligger bak Yamamotos fargerike ekskursjon ned i den hverdagslige brukskunstens domener. Det er virkelig pent, men jeg skjønner det ikke, og

siden jeg liker å bli satt ut på denne måten, er det for så vidt helt greit for meg. For å gjøre hjemmeleksa mi skikkelig begynner jeg likevel å grave i eventuell symbolbruk og researcher ananas i mangfoldige timer. Kom ikke her og si jeg ikke tar jobben min alvorlig.

Ananas er ikke et symbol med veldig opplagt betydning. Vennlighet, gjestfrihet, Hawaii, status, luksus, og –

NOTODDEN: 119 år har gått siden **Edvard Munch** kjøpte sitt første fotoapparat. Munchmuseets utstilling med hans fotografier vært vist i New York, Stockholm og Bergen, og nå har den stoppet på Telemarksgalleriet, hvor den vises til september. **SHH**

VESTFOSSEN: Peder Balke (1804–1887) har det siste tiåret fått internasjonal anerkjennelse. Hans malerier har vært vist på National Gallery i London og på The Met i New York, og nå vises de på Vestfossen kunstlaboratorium. **SHH**

Godtar kryptovaluta

Mens gallerier og museer har vært koronastengt, har pengesterke kunstsamlere fått dilla på digital kunst og såkalte non-fungible tokens – «unike digitale eiendeler», må det kanskje hete på norsk. Nå følger auksjonshusene etter. Et av verdens største av slagsen, Sotheby's i London, kunngjør at de vil akseptere kryptovaluta som betalingsmiddel. Moroa starter allerede når Banksy-maleriet «**Love is in the Air**» legges ut på auksjon neste uke, skriver Dagens Næringsliv. Ifølge auksjonshuset er dette en måte å «utvide kundekretsen» på. **Bendik Wold**

utstillingsrommene.

æer

BRUKSKUNST? Kiyoshi Yamamotos utstilling har også plass til drikkeglass og tallerkener – pyntelig arrangert som i en hvilken som helst designbutikk, og dekorert med noen ananas.

FOTO: AMALIE MARIE SELVIK

litt mer uventet – feminisme er gjengangere når folk drøfter hva frukten symboliserer. Det er ikke akkurat et dødssymbol eller et transportmiddel for altfortærende pasjon og ekstremisme. Men sånn sett passer jo ananasen inn i den større konteksten

her, hvor tradisjonene til urfolk krysser en økologisk realitet, og hvor det er invitert til et party som foreløpig står på «vente og se». Vennlighet og gjestfrihet vil bestendig trumfe status og luksus.

Tommy Olsson
kunst@klassekampen.no

INNKJØPT: Skulpturen «Hun som Bærer Minnet om denne Jorda, Hvor Bærer denne Jorda Henne?» var utstilt på Kunstnerens Hus i vinter. Nå er det kjøpt av Nasjonalmuseet. **FOTO: EIRIN TORGERSEN, OCA**

Gitte Dæhlin (1956–2012) er i ferd med å få en ny vår.

Kjent og fremmed

Kåre Bulie

KOMMENTAR

Den tungt lastede kvinnen stod øverst i trappen og var det første alle gjester møtte. Skulpturen Kunstnerens Hus i vinter hadde plassert så dramatisk, skarpt belyst foran en blå vegg, var laget av den norske kunstneren Gitte Dæhlin (1956–2012) i første halvdel av 1980-tallet. Dæhlin brukte tekstiler, hestehår og lær til å sette sammen det omfangsrike, brunlige arbeidet hun kalte «Hun som Bærer Minnet om denne Jorda, Hvor Bærer denne Jorda Henne?».

Da hun skapte det, hadde Dæhlin for lengst forlatt Norge til fordel for Mexico, hvor hun bodde i store deler av sitt voksne liv. Office for Contemporary Art Norway (OCA), som stod bak utstillingen med den betegnende tittelen «Actions of Art and Solidarity», tolket kvinnen som representant for landets urbefolkning – som en som vokter naturen og får den til å gro.

I tråd med tidsånden, og med Ocas hovedsatsingsmål i senere år, ble hun

presentert som et bidrag til kampen for sosial rettferdighet for Mexicos urfolk. Den alvorstunge, men slående skikkelsen aktualiserer politiske spørsmål om kvinneroller, sårbarhet og miljø som er tidstypiske i 2021.

Nylig ble det da også klart at Nasjonalmuseet har kjøpt verket. Scenekunstneren Maritea Dæhlin, skulptørens datter, har dessuten knyttet an til arbeidet i en forestilling i Oslo i vår.

Gitte Dæhlins faste gallerist, Jon Dobloug, arrangerte i 2018 en minnetstilling over karrieren hennes. Da han i 2008 donerte en stor samling norsk samtidskunst til Lillehammer Kunstmuseum, var Dæhlin blant de inkluderte signaturer. Hun hadde stilt ut separat på museet i 2001, og selv så jeg figurene hennes der sent på 2010-tallet. I tillegg til å lage skulpturer arbeidet hun med video og tegning, og for to år siden utkom en bok med tegningene hennes.

Dæhlin hadde et uttrykk som skilte seg ut i Norge: uttrykksfulle maskelignende ansikter, skapninger som overskred skillet mellom dyr og menneske, fargerike hoder plassert øverst på stenger og smale, høyreiste figurer med trekk som ga assosiasjoner til andre

verdensdeler. Skulpturgruppen «Flokk», som kom på plass i Sør-Fron året før hun døde, i 2011, er et eksempel på det sistnevnte: 21 avlange bronseskikkelser med øyne av glass – skapt i Mexico og forflyttet til det grønne åkerlandskapet ved Gudbrandsdalslågen. Der er de blitt del av Sparebankstiftelsens Skulpturstopp-prosjekt.

Dæhlin vokste opp i kunstverdenen: Moren var keramikeren Lisbet Dæhlin, faren kritikeren Erik Dæhlin. Med sine mange år i Mexico, sitt engasjement for dem hun møtte der, og sin bruk av utradisjonelle naturmaterialer valgte hun imidlertid en annen vei i livet enn den norske gjennomsnittskunstneren.

Dæhlin er en av flere kunstnere som var unge på 1980-tallet, som nå blir møtt med ny interesse. I Norsk Kunstnerleksikon står det at i figurene hennes «blir popkunstens nærsynte naturalisme transportert over i nye toneleier». Arbeidene er figurative, men som oftest på en annerledes måte. Noe av det mest slående med mesteparten av det jeg har sett av henne, er at dette livsverket fremstår som noe ganske for seg selv. Det er ingen liten prestasjon, og jeg vil gjerne se mer.

Kåre Bulie
kunst@klassekampen.no